

der have negtet at efterkomme Ministerens Hensigt frivillig, har Ministeren havt Midler til eller i alt Fald gjort Forsøg paa at faae til at gjøre det ufrivillig. Det kan ogsaa tænkes, at et Sogneraad hist og her har været i Tvivl om sit sande Rettsstandpunkt paa det Omraade; man kan ikke ubetinget hævde for ethvert Sogneraad, at det skulde være klart over sin Kompetence lige overfor den ærede Minister. Men fordi det paa Grund af en Retsvildfarelse har troet sig forpligtet til Noget, som det i Virkeligheden ikke er forpligtet til, derfor er der da ikke nogen Grund til at anerkende det Skete. Det kan ogsaa tænkes, at vedkommende Sogneraad ikke har været i Tvivl i saa Henseende, eller at det har troet, at det ikke var forpligtet, men har tænkt: Her staa vi i en politisk Sag lige overfor Ministeren, hvad kan det hjælpe, at vi ville føre Proces, vi vide jo, hvordan Domstolene ere i politiske Sager. Dette kan forholde sig saa — jeg siger ikke, at det er rigtigt, og jeg siger endnu mindre, at det er urigtigt — men for deres Frivillighed, der have havt denne Forekilling, giver jeg ikke Meget. Dertil kommer ogsaa, at selv affet fra Forskjellen mellem Frivilligheden og det Tvungne, som jeg ikke kan tillægge nogen stor Betydning, ser jeg ikke, at det fra vort Standpunkt her i Folkethinget er det rette Synspunkt at se denne Sag fra, naar vi se den fra Sogneraadens Side. Det forekommer mig, at Hovedsagen er den, at den ærede Minister har foretaget Reformen, som det ikke tilkommer Administrationen at foretage, at den ærede Minister tværtimod, hvad der har været legal Praxis hos os — jeg tænker bestandig paa Loven af 1856 og disse Lønningstillæg paa Finansloven — har tiltaget sig en administrativ Myndighed, som ikke tilkommer ham. Det, der er Hovedsagen, er efter min Mening ikke, at den ærede Minister er gaaet Sogneraadene for nær, hvad han naturligvis ogsaa er, men at han er gaaet den lovgivende Magt for nær. Dertil kommer imidlertid nu, at jeg ikke kan være enig med det ærede Medlem fra Stege i, at Forskjellen her egentlig maa sættes deri, at der er en Del Lønningstillæg, der ere komne til Stede ved Sogneraadens frivillige Beslutning, medens andre Lønningstillæg ere komne tilsteede ved, at Sogneraadene have ladet sig tvinge af den ærede Minister. Det er i Virkeligheden ikke saa. Hvis det var rigtigt, maatte begge Arter af Tillæg betragtes som kommunale Tillæg, den ene Slags som frivillige kommunale Tillæg, den anden som tvungne. Men Sagen er den, at den ene Slags Tillæg er en Række af kommunale Lønningstillæg, de Tillæg, til hvilke Kommunerne have givet deres Samtykke; men den anden Række, ved hvilke Ministeren har benyttet den Bevillingsret, som han mener at have, er ikke kommunale Tillæg. I disse Tilfælde ere Tillægene ikke kommunale, de have ikke det Mindste med Sogneraadene at gjøre, da disse

ikke have deltaget i deres Udelse; men det er Ministeren, der i Kraft af Anordningen af 1814 ved den formentlige Bemyndigelse, som han har faaet ved denne Anordning, paa sit administrative Ansvar har ydet dem. Det, som vi her nærmest have at værge os imod, er selvfølgelig det Sidste; men jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg heller ikke paa nogen Maade kan billige, at den ærede Minister har søgt at faae Sogneraadene til frivillig at gaa ind paa disse Tillæg, samtidig nemlig med, at den ærede Minister her i Thinget har forhandlet om Tillæg af en anden Beskaffenhed. Jeg kan ikke se, at det er Noget, der fortjener Billigelse, at den ærede Minister enes med dette Thing om en vis Art af Lønningstillæg, nemlig dem, der bleve vedtagne paa Finansloven, og saa samtidig agiterer omkring i Sogneraadene for at faae dem til at vedtage et andet Tillæg, som er i Strid med det førstnævnte, og hvis Udførelse skabte en Mængde Kollisioner med det Tillæg, som vi havde givet i Overensstemmelse med Ministeren, og som derved paa mange Maader blev meningsløst og urimeligt. Dette forekommer mig at ligge udenfor Kirkeministerens Opgave at skabe en saadan Rebellion omkring i Sogneraadene mod de Beslutninger, som ere givne her af den lovgivende Magt. Nagtet jeg altsaa ikke kan misfjende, at juridisk betragtet ere disse Tillæg, til hvilke Sogneraadene i Virkeligheden have givet deres Samtykke, ikke til at omstøde, altsaa bortset fra, at de juridisk kunne være mere begrundede end de Tillæg, den ærede Minister selv har givet, saa kan jeg dog ikke se, at der politisk kan være nogen Grund til at billige, at Kirkeministeren paa den Maade har faaet stillet et kommunalt Tillæg op ved Siden af det Tillæg, som er givet af Lovgivningsmagten. Jeg tror ikke, at det er Noget, som dette Thing paa nogen Maade kan billige. Forholdet er ganske vist af en anden Beskaffenhed i det Tilfælde, hvor Ministeren har handlet uden Sogneraadene i Kraft af en Kompetence, som er ganske ny, og som jeg ikke tror, at nogen Minister har tiltaget sig førend den nuværende Kirkeminister, og som det i alt Fald er sikkert, at ingen Minister har tiltaget sig i dette Omfang. Det udgjør altsaa Hovedforskjellen mellem dette Forslag og det, som det ærede Medlem fra Stege (Bosjen) i sin Tid har indbragt her i Salen. Det ærede Medlem stiller sig nemlig ubelukkende paa Sogneraadens Standpunkt, medens jeg anser det for rigtigt, at vi her stille os paa vort eget Standpunkt og hævde vor egen Rettsstilling i dette Forhold. De øvrige Usvigelser mellem det her stillede Forslag og det ærede Medlems ligge nærmest i en Del Nuancer i Rækkefølgen. Det ærede Medlem fra Stege vilde opfordre Thinget dels til at udtale en Misbilligelse lige overfor Kirkeministeren af den Fremgangsmaade, han havde brugt, dels til at opfordre Kirkeministeren til at kalde denne tilbage, til at tage de Re-